

MANTALSSKRIFVA, v. a. 3. (böjes som *Skrifva*) Uppföra i mantalslängden. *Hvar och en m-es i den församling, der han är boende.*

MANTALSSKRIFVARE, m. 3. Tjensteman, hvilken det tillhör att förrätta mantalsskrifningarna inom ett visst uppbořdsdistrikt.

MANTALSTÄMMA, f. 1. Pålyst sammankomst af de skattskyldige i en församling, för att blifva mantalsskrifna.

MANTEL, mänt'l, m. 2. pl. *mantlar*. (lat. *Mantellum*) 1) Kappa. Brukas för denna bem. numera endast i fråga om furstliga personer och vissa främmande folk. *Furstlig m. Konungamantel. Kabylernes mantlar.* — 2) Betäckning af ylle, som lägges omkring lindeborn, innanför lindan. — 3) (fig.) Se *Täckmantel*. — 4) (nat. hist.) Den åt sidorna vidgade rygghuden på blötdjur. — 5) (artil.) Beklädnaden på kanonformar. — 6) Utanform, som vid klockgjutning ger skapnad åt klockans utsida. — 7) (skepp.) Ett tåg, som föröker en taljas mekaniska kraft. — 8) (bot.) *J. Maria m.*, se *Kåpört*.

MANTELETT, manntel'ett, m. 3. (fr. *Mantelet*; fortif.) Ett slags rörligt bröstvärn ell. blindverk, som fordom första sappören sköt framför sig till betäckning emot muskötelden.

MANTILJ, manntil'lj, m. 3. Ett slags liten fruntimmerskappa.

MANUAL, --ål, m. 3. 1) Se *Kyrkohandbok*. — 2) Klaviaturen för händerna, på ett orgverk.

MANUFAKTUR, --faktur, f. 3. 1) Skräfri, större slöjdirrättning, hvarvid flera handverks konstfärdighet erfordras, för att i stor myckenhet och med stor fullkomlighet tillverka en eller flera varor. — 2) Större inrättning för metallers förädling, dels med maskiner och handarbete tillika, dels med blott handhammare. — Se f. ö. *Anm. vid Fabrik*. — *Ss. M-inrättning*. [— *facture*.]

MANUFAKTUR-DISKONT, ---ördisskå'nt, m. 3. Offentlig låneinrättning för fabriörer och manufakturister.

MANUFAKTUR-HAMMARE, m. 2. o. 3. pl. — *hamrar* och — *hammare*. Smideshammare till förädling af gröfre metaller, såsom jern, stål, koppar och messing.

MANUFAKTURIST, ----i'sst, m. 3. Den, som äger frihet att utan skråtvång idka ett handverks- eller slöjdyrke.

MANUFAKTURSMIDE, --faktür--, n. 4. De jernarbeten, som dels med maskiner och handarbete tillika, dels med blott handhammare kunna förfärdigas.

MANUFAKTURSTÄMPEL, m. 2. pl. — *stämp-lar*. Stämpel, som efter vederbörlig besigtning af Hallrätt åsättes en fullgod befunden manufakturvara.

MANUFAKTURVARA, f. 1. Sådan vara, som tillverkas genom manufaktur.

MANUFAKTURVERK, n. 3. Större manufaktur-inrättning.

MANUSKRIFT, --skri'p't, n. 3. o. 5. 1) Handskrift. — 2) Skrift, hvarefter någonting tryckes. [— *script*.]

MANVUXEN, a. 2. neutr. — *et*. Kommen till manbar ålder.

MANÖVER, man'ö'v'r, m. 3. pl. — *övrer*. (fr. *Manoeuvre*, af lat. *manus*, hand, och *operari*, verka) 1) Rörelse, som trupper på slagfält eller exercisplats verkställa. — 2) Hvar och en särskilt rörelse, som verkställes med ett fartyg, jemte dertill nödiga arbeten. — *M-n* kallas den vetenskap, som lär att, med eller utan seglens och vindens tillhjälp, med fördel regera ett fartyg, vid

alla förefallande händelser. — 3) (fig.) Förfarande. *En klok m.*

MANÖVRERA, v. a. o. n. 1. 1) Göra rörelser med trupper eller med ett fartyg. — 2) (fig.) Förfara, laga, anstalta; stämpla; så begå, drilla en sak. — *Manövrering*, f. 2.

MAR, gammalt ord, som betyder: haf, sjö. Förekommer ännu i åtskilliga sammansatta ord, isynn. ortnamn, såsom *Marstrand*, *Sandemar*, m. fl.

MARA, f. 1. 1) En om nätterna, under half sömn, angripande andtappa, förenad med de obehagligaste drömmar och en högst plågsam känsla, liksom om en svår tyngd tryckte bröstet. Tillskrefs fordom: — 2) Ett förment trollväsende, som, under skepnad af en dels ung, dels gammal kvinna, troddes sätta sig öfver den sofvandes bröst. Deraf uttrycket: *Ridas af m-n.* — 3) (fig. fam.) Liderlig och fräck, eller ful och stygg kvinna.

MARABUPLYM, marabuply'm, m. 3. Ganska fin, ullartad, hvit fjäder, hvilken af fruntimmer bäres som prydnad på huvudet. *Äkta m-er fås af Marabu-Storken eller Adjutanten, oäkta af andra storkarter och påfåglar.*

MARABUT, --út, m. 3. Mohammedansk prest i Afrika.

MARASQUIN, --skå'ng, m. (ital. *Marasquino*) Ett slags fin, destillerad likör af moreller och brännvin med åtskilliga tillsatser.

MARBJÖRK, f. 2. Se *Dvergbjörk*.

MARBUSKE, m. 2. pl. — *buskar*. Dverg-artad, vresigt växt buske.

MARCHANTSMOSSA, --mårsschånntsmå'ssa, f. 1. Ett moss-slågte äfv. kalladt Källmossa.

MARDUSA, marrdúsa, f. 1. (pop.; förvrängdt af *Medusa*) Stor, tung och lunsig kvinna, flunsa.

MAREFLUNDRA, f. 1. En art Flundra, 1½ fot lång, med slät, aflång kropp. *Pleuronectes Cynoglossus*.

MARELD, märe'ld, m. 2. Gnistrande ljusflammor om natten i vissa hafstrakter.

MARENG, se *Maräng*.

MARG, marrj, adj. 1. (gam.) Mycken.

MARGAHANDA, marrgahånnda, a. oböjl. (för-åldr.) Mångahanda.

MARGALUNDA, adv. (föråldr.) På mångfaldigt sätt.

MARGARINSYRA, marrgari'nsy'ra, f. sing. (kem.) Ett slags fet syra, som erhålles af palmolja, menniskofett, m. m.

MARGFALDIG, marrjfalldigg, a. 2. (föråldr.) Mångfaldig.

MARGGREFVE, marrjgréve, se *Markgrefve*.

MARGINAL, marrjinal, m. 3. (af lat. *Margo*) Oskrifven brädd på skrifvet papper eller otryckt brädd på tryckt. (Fig. fam.) *Hålla vid m-en*, i tukt.

MARGKUNNIG, marrjkunnigg, a. 2. (föråldr.) Mångkunnig.

MARGRÅS, n. 3. En art Rör, hvars blomvippa liknar ett rågax. *Arundo arenaria*.

MARIAGE, mariäsch, n. sing. (fr.) Ett kortspel på två, tre eller fyra man hand.

MARIA, mari'a, nom. prop. f. Qvinnonamn. *Jungfru M.*, Jesu moder. (Bot.) *Jungfru Marie Hand*, *Lin.* &c., se *Hand*, *Lin.* &c.

MARIEBILD, mari'e'bild, m. 3. Bild af Jungfru Maria.

MARIEDAG, m. 2. Den dag, som i almanackan är betecknad med namnet Maria.

MARIENGLAS, mari'ännglås, n. sing. (mine-ral.) Storbladig glimmer, hvilken kan begagnas som glas. Kallas äfv. *Ryskt glas*.

MARIANTISTEL, m. 2. pl. — *tistlar*. En